

Mark Drakeford AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Cabinet Secretary for Finance and Local Government

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA-L-MD-0359-17

John Griffiths AC

Cadeirydd

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Bae Caerdydd

Caerdydd

CF99 1NA

23 Mai 2017

Diolch am eich llythyr dyddiedig 26 Ebrill, yn gofyn am eglurhad o rai materion yn ymwneud â'r Papur Gwyn *Diwygio Llywodraeth Leol: Cadernid ac Adnewyddiad*, yn dilyn y sesiwn dystiolaeth ar 29 Mawrth.

Ceir rhagor o wybodaeth ac eglurhad isod ynghylch y pum mater dan sylw, yn yr un drefn â'ch llythyr.

Wrth i awdurdodau lleol benderfynu a ddylid newid eu systemau pleidleisio a defnyddio pleidlais sengl drosglwyddadwy yn hytrach na'r cyntaf i'r felin, rwy'n disgwyl iddynt drafod gyda'u dinasyddion a chymryd eu barn i ystyriaeth. Bydd y penderfyniad terfynol yn fater i gyfarfod cyngor llawn yr awdurdod lleol, ar ôl ystyried barn pob un dan sylw, gan gynnwys y trigolion lleol. Yn dilyn yr ymgynghoriad diweddar ar y Papur Gwyn, rwyf wrthi'n ystyried a ddylai hyn fod yn ddibynnol ar fwyafrif syml neu ddwy ran o dair. Dwy ran o dair yw'r trothwy sydd ei angen i ddiwygio system etholiadol y Cynulliad Cenedlaethol ei hun.

O ran gwneud newidiadau i'r system etholiadol yn orfodol, rwy'n credu y dylai awdurdodau lleol, fel y Cynulliad Cenedlaethol, gael y cyfle i ystyried eu trefniadau etholiadol eu hunain. Rydw i am i awdurdodau lleol gael y dewis. Mae'r Papur Gwyn yn cynnig caniatáu i awdurdodau lleol wneud y penderfyniad sy'n addas iddyn nhw, yn eu cyd-destun eu hunain.

Bydd Deddf Cymru 2017 yn ein galluogi i foderneiddio trefniadau etholiadol llywodraeth leol yng Nghymru, gan gynnwys rhoi'r bleidlais i bobl ifanc 16 ac 17 oed a gwella trefniadau cofrestru etholwyr a phleidleisio. Byddwn yn ymgynghori'n fanylach ar hyn yn ystod yr haf.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn darparu hyblygrwydd i Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus gydweithio â'i gilydd ar draws ardaloedd ehangach, gyda phwerau i uno'n ffurfiol a chydweithio ar draws ystod eang o weithgareddau. Wrth iddi ddod yn ofynnol i awdurdodau lleol weithio'n gynyddol ar sail ranbarthol, bydd goblygiadau i'r Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus - o ran eu trefniadau eu hunain a'r ffordd maent yn ymwneud â'r trefniadau newydd. Byddwn yn ystyried a thrafod hyn ymhellach wrth i ni ddatblygu'n cynigion ar gyfer gweithio'n rhanbarthol.

Roeddech yn gofyn am eglurhad ynghylch cymhwysedd staff i gael taliadau diswyddo os cânt eu diswyddo gan awdurdod lleol yn sgil cyfuno gwasanaethau i drefniadau clwstwr ar draws awdurdodau lleol, ond eu bod yna'n cael eu penodi i swydd gyffelyb yn y gwasanaeth rhanbarthol cyfunol.

Awdurdodau lleol, fel y cyflogwr, sydd i benderfynu ar achosion unigol dan y ddeddfwriaeth berthnasol. Rwy'n disgwyl i awdurdodau lleol gydweithio'n agos gydag undebau llafur wrth ddatblygu trefniadau i gyfuno gwasanaethau, gan roi ystyriaeth lawn i'r goblygiadau cyflogaeth. Mewn achosion blaenorol o rannu neu gyfuno gwasanaethau, gwelwyd awdurdodau lleol yn trosglwyddo staff yn hytrach na diswyddo unigolion, gan ddefnyddio egwyddorion TUPE (Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) 2006).

Hefyd, dan y Gorchymyn Taliadau Dileu Swydd (Parhad Cyflogaeth mewn Llywodraeth Leol, etc.) (Addasiad) 1999 (sydd ar gael yn Saesneg yn unig), os yw gweithiwr sydd wedi cael rhybudd diswyddo yn derbyn cynnig swydd gan gorff arall sydd wedi'i restru yn y gorchymyn - yn yr achos hwn, awdurdod lleol arall - cyn i'w swydd ddod i ben, gan gychwyn ar y swydd o fewn pedair wythnos i ddiwedd yr hen swydd, ni fydd yn gymwys i gael taliad diswyddo. Os bydd gweithiwr yn cymryd swydd newydd gyda chorff o'r fath dan yr amgylchiadau hyn, bydd y darpariaethau yn ymwneud â chyfnod prawf yn y Ddeddf Hawliau Cyflogaeth 1996 yn berthnasol. Felly os bydd y gweithiwr yn penderfynu peidio parhau gyda'r swydd yn ystod y pedair wythnos gyntaf, bydd modd dod â'r contract i ben (boed gyda neu heb rhybudd) a derbyn taliad diswyddo oddi wrth y cyn gyflogwr.

Mae Deddf Busnesau Bach, Menter a Chyflogaeth 2015 yn ei gwneud yn bosib adennill taliadau ymadael a wnaed i weithwyr sy'n ennill dros £80,000 sy'n dychwelyd i'r sector cyhoeddus o fewn 12 mis i gael eu diswyddo. Mae rheoliadau i ddod â hyn i rym wedi bod yn destun ymgynghoriad Trysorlys ei Mawrhydi, ond heb gael eu cwblhau eto.

In gywir,

Mark.

Mark Drakeford AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol
Cabinet Secretary for Finance and Local Government